

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Meie: kuupäev digitaallkirjas
nr 15-1/02132

Riigi eriplaneeringu algatamisest puidurafineerimistehase rajamiseks

Austatud minister Urve Palo ja minister Kadri Simson

Est-For Invest OÜ (edaspidi: arendaja) esitas 30.01.2017 Rahandusministeeriumile taotluse riigi eriplaneeringu algatamiseks puidurafineerimistehase rajamiseks. Taotluse kohaselt (Lisa 1) soovib arendaja rajada Eestisse tehase, mille hinnanguline tootmisvõimsus oleks kuni 750 000 tonni aastas ning toorainena tarbitava puidu maht oleks ligikaudu 3 miljonit m³ aastas. Kavandatavas tehases töödeldaks puittooraine eri koostisosadeks nagu tselluloos, hemitselluloos ja ligniin. Tootmisprotsessi kõrvalsaadusteks oleks tallõli ja roheline energia, sh elektrienergia.

Erinevaid asjaolusid seoses riigi eriplaneeringu taotlusega oleme käsitlenud kohtumistel Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga 6., 7. ning 22. veebruaril.

Riigi eriplaneeringu regulatsioon kehtib alates 01.07.2015, mil jõustus uus planeerimisseadus (edaspidi: PlanS). Riigi eriplaneering on Vabariigi Valitsuse algatatav planeering, mille koostamise korraldajaks on üldjuhul¹ Rahandusministeerium. Riigi eriplaneeringu regulatsiooni kohaselt koosneb eriplaneeringu menetlus kahest osast – esmalt valitakse alternatiivide võrdluse teel kavandatavale objektile parim võimalik asukoht ning seejärel koostatakse väljavalitud asukohta detailne lahendus, mis on oma olemuselt sarnane detailplaneeringule. Kehtestatud riigi eriplaneering on ehitusprojekti koostamise aluseks.

Riigi eriplaneeringu koostamist reguleerib PlanS § 27 jj. Muuhulgas sätestavad PlanS § 27 lõiked 1 ja 2 kriteeriumid objektidele, mille kavandamise korral tuleb koostada riigi eriplaneering.

PlanS § 27 lõike 1 kohaselt on riigi eriplaneeringu eesmärk sellise olulise ruumilise mõjuga ehitise püstitamine, mille asukoha valiku või toimimise vastu on suur riiklik või rahvusvaheline huvi. Riigi eriplaneering koostatakse eelkõige maakonnaüleste huvide väljendamiseks riigikaitse ja julgeoleku, energeetika, gaasi transpordi, jäätmemajanduse ning maavarade kaevandamise valdkonnas või eespool nimetatud huvide väljendamiseks avalikus veekogus ja majandusvööndis. PlanS § 27 lõike 2 järgi tuleb riigi eriplaneering koostada riigi territooriumi või selle osa kohta muuhulgas näiteks avaliku raudtee või kõrgepingeliini alates

¹ PlanS § 27 lõike 7 kohaselt võib Vabariigi Valitsus vajaduse korral riigikaitse ja julgeoleku valdkonda puudutavates küsimustes otsustada, et riigi eriplaneeringu koostamise korraldaja on selle valdkonna valitsusasutus. Selleks on ennekõike Kaitseministeerium.

pingest 110 kilovolti jms ehitiste püstitamiseks, kui ehitis vastab PlanS § 27 lõikes 1 nimetatud tingimustele.

PlanS § 27 lõiked 1 ja 2 annavad seega ette rea tingimusi, millele objekt peab vastama, et tegemist oleks riigi eriplaneeringu objektiga. Need tingimused on:

- lõikes 2 toodud tehnilised kriteeriumid;
- lõike 1 kohaselt peab tegu olema olulise ruumilise mõjuga ehitisega, mille asukoha valiku või toimimise vastu on suur riiklik või rahvusvaheline huvi.

Täiendavalt sätestab PlanS § 27 lg 3, et Vabariigi Valitsuse põhjendatud otsuse korral koostatakse riigi eriplaneering ka PlanS § 27 lõikes 2 nimetatata muu ehitise püstitamiseks, mis vastab PlanS § 27 lõikes 1 sätestatud tingimustele. Järelikult on võimalik Vabariigi Valitsusel igakordselt otsustada, kas mingi ehitise püstitamiseks on vajalik riigi eriplaneeringu koostamine või mitte. Nagu PlanS § 27 lg 3 viitab, peab vastava otsuse tegemine olema põhjendatud.

Kuigi Rahandusministeerium on riigi eriplaneeringu koostamise korraldaja, ei ole Rahandusministeeriumi pädevuses otsustada, kas valdkonna spetsiifilise ehitise asukohavaliku või toimimise vastu esineb suur riiklik või rahvusvaheline huvi või mitte. Sellest lähtuvalt **soovime Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi seisukohta, kas Est-For Invest OÜ esitatud taotluses kirjeldatud puidurafineerimistehase asukohavaliku või toimimise vastu on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi vastutusvaldkondadest lähtuvalt suur riiklik või rahvusvaheline huvi.** Lisaks kavandatava tehase võimalikule makromajanduslikule mõjule ning lisandväärtusele riigi ettevõtluskeskkonna, puidutööstuse jms edendamisel, palume Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi sisendit ka võimalikule riiklikule või rahvusvahelisele huvile energeetika ning transpordi (nii raudtee- kui ka maanteetranspordi) valdkonnas.

Vastavalt PlanS § 28 lõikele 2 ei alगतata riigi eriplaneeringut eelkõige juhul kui on ilmne, et alगतatava planeeringu elluviimine tulevikus ei ole võimalik või kui alगतamata jätmiseks on muu ülekaalukal avalikul huvil põhinev põhjus. Seega peab Vabariigi Valitsus planeeringu alगतamise või alगतamata jätmise otsuse tegemisel hindama, kas esinevad asjaolud, mis juba enne planeeringuprotsessi läbiviimist välistavad tegevuse elluviimise tulevikus.

Sisendi andmisel palume Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil muuhulgas selgitada järgmist:

1. Kas ja millistest kaalutlustest lähtuvalt on tegu või ei ole tegu riigi eriplaneeringu objektiga planeerimisseaduse tähenduses ehk kas puidurafineerimistehase asukohavaliku või toimimise vastu on suur riiklik või rahvusvaheline huvi? Palume põhjendada.
2. Riikliku või rahvusvahelise huvi olemasolul palume välja tuua, milliste riiklike või rahvusvaheliste eesmärkide täitmisele antud objekti rajamine kaasa aitab.
3. Kuidas defineerib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium puidurafineerimistehase puhul riiklikku või rahvusvahelist huvi? Millistest kriteeriumitest tulenevalt on Teie hinnangul tegu riikliku või rahvusvahelise huviga loodavate töökohtade, ressursikasutuse, makromajandusliku mõju, ekspordimahtude, transpordi ja energeetika ning muude Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas olevate valdkondade puhul? Palume põhjendada.
4. Kas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala valdkondades on teada asjaolusid, millest tulenevalt ei ole taotluses kirjeldatud puidurafineerimistehase rajamine Eestisse võimalik? Palume põhjendada.
5. Milliseid täiendavaid uuringuid või analüüse tuleb puidurafineerimistehase kavandamisel läbi viia, kui riigi eriplaneeringu koostamine alगतatakse? Palume põhjendada.

PlanS § 27 lõike 2 kohaselt võib sobivaima asukoha leidmiseks riigi eriplaneeringu algetada kogu riigi territooriumile. Kuna puidurafineerimistehase toimimiseks on vaja täita teatud eeldused, nt piisava vooluhulgaga mageveeressursi lähedus, tooraine lähedus, logistika kättesaadavus jms, on mõistlik planeerimisprotsessi lihtsustamiseks ja kiirendamiseks planeeringuala piiritleda selliselt, et asukohavalik viiakse läbi üksnes aladel, kuhu puidurafineerimistehase rajamine ka praktikas võimalik on.

Arendaja on taotluses välja toonud, et lähtudes puidurafineerimistehase asukohavaliku baaskriteeriumidest (piisava vooluhulgaga mageveeressursi lähedus, keskne paiknemine tooraineressursi suhtes jms), jäävad objekti rajamiseks sobivad asukohad Tartu- ja Viljandimaale Emajõe lähedusse. Arendaja hinnangul sobiks vooluhulga poolest asukohaks ka Pärnu jõe lähedus, kuid seal tekib probleeme logistika (toimiv raudtee ja maanteevõrgustik) ja metsaressursi mõistlikku kättesaadavusega. Sellest lähtuvalt **palume Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi hinnangut, kas riigi eriplaneeringu algetamisel on planeeringuala piiritlemine Tartu- ja Viljandimaaga põhjendatud.**

Kuna planeerimisestaduse kohaselt tuleb Vabariigi Valitsusel riigi eriplaneering algetada või jätta algetamata 90 päeva jooksul alates taotluse esitamisest, palume Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi vastuseid antud kirjas toodud küsimustele hiljemalt 24. märtsiks 2017.

Juhul kui vajate täiendavaid selgitusi riigi eriplaneeringu regulatsiooni või kavandatava ehitise kohta, palume pöörduda Rahandusministeeriumi planeeringute osakonna poole.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Mihhail Korb
Riigihalduse minister

Lisa: 1. Est-For Invest OÜ 30.01.2017 taotlus riigi eriplaneeringu algetamiseks

Teadmiseks: Est-For Invest OÜ, Keskkonnaministeerium

Anni Konsap 611 3127
anni.konsap@fin.ee